

ÎNCHEIERE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Lambru Andrei, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Lambru Andrei împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la anularea ordinului nr. 1207ef din 23 octombrie 2020 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare” și a ordinului nr. 1361ef din 03 decembrie 2020 „cu privire la personal”,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Administrația Națională a Penitenciarelor, casată hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind emisă o nouă decizie de respingere ca neîntemeiată a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2021, Lambru Andrei a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor (în continuare ANP) cu privire la anularea ordinului ANP nr. 1207ef din 23 octombrie 2020 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare” și a ordinului nr. 1361ef din 03 decembrie 2020 „cu privire la personal” și recalcularea și achitarea salariului în funcție de director-adjunct și indemnizația corespunzătoare.

În motivarea acțiunii înaintate a indicat că, a activat în funcția de director adjunct al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia până la data de 03 decembrie 2020.

În baza ordinului ANP nr. 1361ef din 03 decembrie 2020 reclamantul a fost retrogradat într-o funcție inferioară până la șef al serviciului juridic al Penitenciarului nr.1 - Taraclia, din motivul că, la 29 iulie 2020, aproximativ la ora 17:35, în coridorul blocului de regim nr. 4 al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia, condamnatul Cara Oleg, care se deținea conform art. 206 al Codului de executare, a comis un atac cu foarfeca asupra angajatului Bișir Ivan. Drept rezultat, angajatul Bișir Ivan a primit leziuni corporale ușoare. Iar la 16 august 2020, un grup de

condamnați, care se dețineau conform art. 206 al Codului de executare, în blocul de regim nr. 4, în curtea de plimbare al Penitenciarului nr.1 - Taraclia, serbau ziua de naștere a condamnatului Grisman Ramin.

Astfel, pe faptele sus-indicate, de către reprezentanții ANP a fost petrecută o anchetă de serviciu și, drept rezultat, în baza deciziei din 16 octombrie 2020 a comisiei de disciplină din cadrul ANP, a fost emis ordinul ANP nr. 1207ef din 23 octombrie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, cu retrogradarea reclamantului într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut.

Reclamantul nu a fost de acord cu acest ordin, pe motiv că îl consideră ilegal și, la 29 octombrie 2020, a depus în adresa ANP o cerere prealabilă, în care a indicat asupra nevinovăției sale și, conform art. 172 al Codului administrativ, a rugat de a fi suspendat ordinul ANP nr.1207ef din 23 octombrie 2020.

Respectiv, la 19 noiembrie 2020, reclamantul a primit răspuns de la ANP, prin care a fost informat că, la 30 octombrie 2020, a fost emis ordinul directorului ANP nr. 1229ef prin care a fost suspendată executarea ordinului ANP nr. 1207ef din 23 octombrie 2020, precum și în baza art. 60 al Codului administrativ, examinarea cererii se prelungește cu 15 zile.

La 04 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice a Penitenciarului nr. 1 – Taraclia, a parvenit ordinul ANP nr.1361ef din 03 decembrie 2020 privind retrogradarea reclamantului din funcția de director adjunct al Penitenciarului nr. 1 Taraclia și atribuirea funcției de șef al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia, ceea ce este ilegal în opinia reclamantului, din care motiv a înaintat prezenta plângere.

Prin urmare, la 10 decembrie 2020, prin intermediul Poștei Moldovei, Lambru Andrei a primit răspuns de la ANP, potrivit căruia argumentele invocate de el nu și-au găsit confirmarea și cererea sa se respinge ca fiind neîntemeiată.

Reclamantul consideră că ordinul ANP nr.1361ef din 03 decembrie 2020 este neîntemeiat și ilegal din considerentul că dânsul nu a încălcat Ordinul MJ nr.117 din 17 iulie 2020 cu privire la instituirea regimului special în cadrul sistemului administrației penitenciare, iar în perioada de regim special, paza și supravegherea deținuților, precum și securitatea fizică și dinamică, au fost întărite conform Planului de supraveghere a Penitenciarului nr. 1 - Taraclia, acordat cu ANP.

Mai mult ca atât, toate camerele de supraveghere video erau în stare de funcționare și la posturile fizice erau supraveghetori.

De asemenea, reclamantul susține că el nu a încălcat prevederile p. 2 al fișei de post al directorului adjunct, în care sunt indicate sarcinile prioritare (asigurarea securității condamnaților, angajaților și persoanelor ce vizitează ori dispun de accesul zilnic în penitenciar, supravegherea deținuților, paza, escortarea, evidența și reintegrarea socială a deținuților), ceea ce se confirmă prin instructajul zilnic al grupelor operative, în cadrul cărora se atrage atenția angajaților privind atenția sporită asupra deținuților predispuși la atac, predispuși la evadare, modul efectuării escortării condamnaților la plimbare, la medic, după trimiteri poștale, modul efectuării perchezițiilor, modul de raportare a incidentelor, efectuarea apelurilor deținuților.

Reclamantul a indicat că permanent se petrec măsuri operative de investigații cu angajații secției siguranță și regim penitenciar, în scopul prevenirii comiterii infracțiunilor din partea condamnaților, depistarea deținuților predispuși spre atac, nesupunerea la acțiuni legale ale angajaților și altele (listele condamnaților sus menționați sunt repartizate în permanență unității de gardă, unde responsabili sunt Șefii de grup și ajutorii lor, în baza Ordinului DIP nr.184 din 07 decembrie 2014, precum și serviciilor/secțiilor penitenciarului).

Mai mult ca atât, reclamantul instruia efectivul în privința modalității efectuării activității cotidiene, în condiții de COVID-19.

La fel, potrivit reclamantului, n-au fost încălcate nici prevederile art. 251 al Codului de executare, art. 149, 169 ale Statutului de executare a pedepsei de către condamnați, ceea ce se confirmă prin ordinele directorului al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia din 29 iulie 2020 și 16 august 2020, prin care au fost numiți șefii de grup, ajutorii, angajații la posturile nr. 8, 9, 10, precum și la alte posturi, cărora le-a fost încredințată executarea serviciului diurn la posturile menționate, în așa fel fiind respectate cerințele actelor normative expuse mai sus.

De asemenea, reclamantul a mai menționat că condamnații de la blocul nr. 4 de regim, cărora le-a fost asigurată securitatea personală conform art. 206 din Codul de executare, sunt plasați uniform în celule, fiecare având norma sa, stabilită în metri pătrați; etajul 2 al blocului de regim nr. 4 este destinat totalmente pentru deținuții ce se află în carantină în legătură cu situația COVID-19.

Fiind respectate prevederile programului zilei, deținuții se aflau la plimbare și ușile celulelor erau închise.

Cu referire la incidentul ce a avut loc la 29 iulie 2010, reclamantul a explicat că pe coridor se aflau supraveghetorii Ivan Bișir și Ivan Diulgher, și la deschiderea celulei nr. 66, în care se afla deținutul Cara Oleg, acesta era de unul singur, în așa fel nefiind aglomerare de oameni în timpul începerii incidentului.

Referitor la incidentul din 16 august 2020 (duminică), când grupul de deținuți, cărora le a fost asigurată securitatea personală conform art. 206 din Codul de executare, și care se dețin în blocul de regim nr. 4, serbau ziua de naștere a condamnatului Grisman Ramin, a explicat că incidente date au avut loc după finisarea programului de lucru, și anume după ora 17:00, în primul caz, iar în al doilea caz, că a fost zi nelucrătoare, iar atribuțiile conducerii penitenciarului în asemenea situații se află în sarcina șefului de grup, care urmează să raporteze și să documenteze toate cazurile excepționale, ce au loc în penitenciar, în lipsa directorului și directorului adjunct al penitenciarului, conform ordinului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 184 din 07 decembrie 2014 cu privire la raportarea și documentarea cazurilor excepționale din penitenciar de către ofițerul de serviciu, actual, Șefii de grup.

Reclamantul a invocat că, ancheta de serviciu pe faptul atacului condamnatului Cara Oleg asupra angajatului Ivan Bișir din 29 iulie 2020 s-a petrecut mai mult de 30 zile, ceea ce contravine prevederilor Regulamentului cu privire la efectuarea anchetelor de serviciu. Mai mult ca atât, două fapte diferite, care au avut loc în diferite perioade de timp au fost examinate într-o singură anchetă de serviciu, ceea ce contravine prevederilor Regulamentului menționat.

Totodată, a relevat faptul că Comisia de disciplină în cadrul ANP a avut loc la 16 octombrie 2020, la care reclamantul s-a prezentat, dar contrar prevederilor p.34

(2) al Regulamentului de activitate a comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 593 din 28 noiembrie 2018, n-a fost audiat și n-a avut posibilitate de a prezenta probe.

Suplimentar a indicat că Comisia de disciplină, prin decizia cu privire la sancționarea sa din 23 octombrie 2020, nu a luat în considerație individualizarea sancțiunii disciplinare aplicabile, adică faptul că din anul 2017 el n-a fost sancționat disciplinar, conduita sa a fost la nivel înalt, fapt ce confirmă prin stimulări aplicate (premiu bănești), precum și activitatea sa în funcție de director-adjunct a fost apreciată cu calificativele „bine” și „foarte bine”.

În același context, reclamantul a mai invocat că decizia comisiei de disciplină din 16 octombrie 2020 nu i-a fost adusă la cunoștință, ceea ce contravine p.46 al Regulamentului de activitate a comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 593 din 28 noiembrie 2018, or el a luat cunoștința de decizie la 28 octombrie 2020 în blocul administrativ al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia, după ce a fost emis ordinul ANP nr. 1207ef din 23 octombrie 2020.

Astfel, reclamantul consideră că a fost încălcat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare conform art. 29 al Legii nr. 300/2017 și p. 47 al Regulamentului de activitate a comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 593 din 28 noiembrie 2018.

Potrivit reclamantului, ordinul nr.1361ef din 03 decembrie 2020 nu conține motivele aplicării sancțiunii disciplinare și organul în care acest ordin poate fi contestat și în ce termen.

La 21 iunie 2021, reclamantul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, comunicând suplimentar că, nefiind de acord cu ordinului ANP nr. 1361ef din 03 decembrie 2020, prin care a fost retrogradat într-o funcție inferioară până la șef al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 1 - Taraclia, l-a contestat cu cerere prealabilă la 29 octombrie 2020, după ce a luat cunoștință de ordin la 28 octombrie 2020.

Astfel, la 19 noiembrie 2020, reprezentantul pârâtului a semnat răspunsul cu nr.4/2-3857, dar scrisoarea cu răspuns i-a fost expediată doar pe 06 decembrie 2020, fapt care pune la îndoială faptul că răspunsul la cererea prealabilă a fost emis în termen, în corespundere cu alin. (3) din art. 167 în coroborare cu alin. (4) din art. 60 din Codul administrativ, or în speța dată reclamantul nu a fost notificat cu privire la prelungirea examinării cererii prelabile.

În așa mod, la 04 ianuarie 2021, respectând calea prealabilă și primind răspuns defavorabil, reclamantul a formulat acțiune în judecată.

Reclamantul consideră că a fost încălcat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare conform art. 92 alin. (4) al Legii nr.300/2017 și p. 47 al Regulamentului de activitate al comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, aprobat prin ordinul ministrului justiției nr. 593 din 28 noiembrie 2018.

Lambriu Andrei a remarcat că, din actele cauzei și a dosarului administrativ, se constată că procedura administrativă în vederea verificării eventualelor abateri disciplinare comise de el a fost desfășurată cu încălcări, ancheta de serviciu a fost

dispusă de conducerea ANP la 03 august 2020, încheierea în rezultatul cercetării de serviciu a fost aprobată la 30 septembrie 2020, iar ordinul de aplicare a sancțiunii a fost semnat la 23 octombrie 2020.

La fel, a susținut că, în decizia Comisiei de disciplină nu este menționat că reclamantul ar fi fost audiat, însă Regulamentul activității comisiei de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, la punctul 46, expres indică asupra faptului că decizia comisiei de disciplină se aduce la cunoștința funcționarului public cu statut special cercetat, sub semnătură, refuzul funcționarului public cu statut special cercetat de a lua cunoștință se consemnează de secretar într-un proces-verbal, semnat de cel puțin 2 persoane din cadrul instituției, unul dintre care este membru al comisiei de disciplină, iar în cazul imposibilității înmânării personale a copiei deciziei, decizia este expediată prin mijloace electronice sau prin poștă.

Astfel, raportând circumstanțele expuse la normele de drept ale Codului administrativ, coroborate cu prevederile legislației speciale, reclamantul consideră că procedura de examinare a cazului de abatere disciplinară și de adoptare a actului administrativ contestat, s-a desfășurat cu abateri procesuale și, astfel, nu întrunește condiția legalității formale prescrisă de lege.

Suplimentar, reclamantul este de părerea că autoritatea publică pârâtă nu a respectat principiul statuat la art. 31 și 118 din Codul administrativ, iar conform art. 91 alin. (1) al Legii cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21 decembrie 2017, din textul ordinului emis, nu se constată concluziile autorității publice pârâte referitoare la individualizarea sancțiunii disciplinare aplicate, așa cum prescrie norma legală citată supra.

În această ordine de idei, reclamantul consideră că actul administrativ vizat încalcă principiul de comprehensibilitate și transparență a acțiunilor autorităților publice, ce presupune că procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii.

Respectiv, în asemenea circumstanțe, ordinele contestate, prin enunțarea generală a unor norme de drept, care reglementează un șir de situații, presupun un limbaj neclar și creează percepții eronate.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii depuse împotriva ANP cu privire la anularea ordinului nr.1207ef din 23 octombrie 2020 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare” și a ordinului nr.1361ef din 03 decembrie 2020 „cu privire la personal” și recalcularea și achitarea salariului în funcție de director-adjunct și a indemnizației corespunzătoare din data de 23 octombrie 2020 până la data de 28 decembrie 2020.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis integral acțiunea și s-a anulat pct. 3 din ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.1207ef din 23 octombrie 2020 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare” și ordinul Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.1361ef din 03 decembrie 2020 „cu privire la personal”.

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Administrația Națională a Penitenciarelor, casată hotărârea

din 29 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, fiind emisă o nouă decizie de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că ANP întemeiat a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare în privința reclamantului Lambru Andrei. Or, în cadrul procesului, din probele administrate, s-a constatat indubitabil încălcarea de către Lambru Andrei a prevederilor art. 63 lit. d), art. 87 lit. o) ale Legii nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, pct. 5 lit. b) din Ordinul Ministerului Justiției nr. 117 din 17 iulie 2020 cu privire la instituirea regimului special în cadrul sistemului administrației penitenciare; art. 251 alin. (1) din Codul de executare, pct. 149, 169 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, pasibilă de sancțiune.

În privința argumentului precum că, ANP neîntemeiat a prelungit termenul de desfășurare a anchetei de serviciu, instanța de apel a reținut că în cadrul efectuării anchetei de serviciu au fost constatate și alte încălcări care urmau a fi examinate și acumulat probatoriul în acest sens, prin urmare se atestă că apelantul întemeiat a prelungit termenul de examinare a anchetei de serviciu în vederea studierii tuturor circumstanțelor și pentru a fi adoptată o decizie legală și corectă.

La fel, Completul de judecată a reținut ca neîntemeiat argumentul invocat de instanța de fond precum că la materialele cauzei nu este un act de conexare a celor două incidente, or în urma notei informative a angajaților Direcției protecție internă a Administrației Naționale a Penitenciarelor, directorul adjunct al ANP prin rezoluția aplicată, a dispus anexarea înscrisurilor la materialele anchetei de serviciu (f. 151 dosar administrative, vol. I).

De asemenea, instanța de apel a precizat că, Codul administrativ reglementează aplicarea dreptului discreționar. Or, autoritatea publică posedă o marjă discreționară în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei. Astfel, art. 137 din Codul administrativ, stabilește că în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Sub acest aspect, instanța de apel a conchis că, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că prima instanță, examinând cauza, greșit a concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii în contestare depusă de Lambru Andrei. Or, actele administrative individuale contestate – ordinul nr.1207ef din 23 octombrie 2020 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare” și ordinul nr.1361ef din 03 decembrie 2020 „cu privire la personal”, corespund cerințelor de legalitate, dreptul discreționar al autorității publice fiind exercitat cu respectarea prevederilor art. 137 din Codul administrativ, actele administrative contestate fiind

motivate, iar concluzia ANP de a-l recunoaște vinovat pe Lambriu Andrei de comiterea abaterii disciplinare prevăzute de pct. 2, pct. 5 lit. b) din Ordinul Ministerului Justiției nr. 117 din 17 iulie 2020 cu privire la instituirea regimului special în cadrul sistemului administrației penitenciare, art. 251 alin. (1) din Codul de executare, pct. 149, 169 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, art. 62 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, art. 87 lit. o) din Legea 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și de a-i aplica în privința acestuia sancțiunea disciplinară sub formă de retrogradarea într-o funcție inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deținut, este fortificată inclusiv de actele anexate la materialele cauzei și ale dosarului administrativ.

Cu referire la abaterile disciplinare, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, în perioada când Lambriu Andrei deținea funcția de director adjunct al Penitenciarului nr. 1 – Taraclia, într-adevăr s-au produs două incidente în penitenciar: la 29 iulie 2020, când un deținut a atacat cu o foarfecă în regiunea abdomenului un angajat al instituției penitenciare și alți 3 deținuți, care în rezultat s-au ales cu leziuni corporale, și la 16 august 2020, când în boxul de plimbare al sectorului nr. 4, postul nr. 9 din Penitenciarul nr. 1 - Taraclia, un grup de deținuți au organizat o petrecere, iar în timpul petrecerii, deținuții discutau cu voce tare, cântau și adresau urări de bine, sănătate, iar unii din aceștia filmau evenimentul cu un presupus telefon mobil.

Potrivit instanței de apel, incidentele respective au avut un impact negativ major, pe de o parte asupra vieții și integrității corporale a unui angajat al instituției, precum și a altor 3 deținuți (incidentul din 29 iulie 2021), iar pe de altă parte asupra siguranței, ordinii și sănătății publice, reieșind din faptul organizării de către deținuți a unor evenimente interzise în incinta penitenciarului, inclusiv în contextul pandemic (incidentul din 16 august 2020).

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că, ANP întemeiat a constatat lipsa controlului organizării activității serviciilor, insuficiența controlului asupra executării serviciului, precum și lipsa controlului privind planificarea, organizarea și realizarea procesului organizațional în instituția penitenciară, atribuții care revin nemijlocit directorului adjunct al Penitenciarului nr. 1 – Taraclia, Lambriu Andrei.

Astfel, atragerea la răspundere disciplinară a reclamantului, a fost o reacție absolut întemeiată a ANP drept urmare a acțiunilor/inacțiunilor lui Lambriu Andrei, manifestate prin încălcarea cu vinovăție a îndatoririlor corespunzătoare funcției deținute.

La 27 noiembrie 2022, Lambriu Andrei, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 02 februarie 2023 a depus recurs motivat, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs s-a invocat faptul că decizia contestată este nemotivată, nu au fost examinate toate circumstanțele cauzei, nu s-a dat apreciere tuturor argumentelor invocate de către participanții la proces și probelor prezentate și, drept rezultat, instanța a pronunțat o decizie eronată.

Suplimentar, s-a invocat faptul că măsura întreprinsă de ANP în privința recurentului nu este una rezonabilă, or ingerința produsă prin ea este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

La 06 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs Administrației Naționale a Penitenciarelor (f.d. 163), fiind recepționată la 10 februarie 2023 (f.d. 164), însă intimata nu a făcut uz de dreptul său de a depune referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia "Procedura contenciosului administrativ" din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile cu privire la temeiurile declarării recursului din Codul administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Astfel, instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 noiembrie 2022, dispozitivul fiind notificat recurentului prin poșta electronică la 24 noiembrie 2022 (f.d. 130), iar decizia motivată – la 11 ianuarie 2023 (f.d. 134).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la 27 noiembrie 2022 (f.d. 131), cât și motivarea acestuia expediată la 02 februarie 2023 (f.d. 135), sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Lambru Andrei, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, completul de judecată îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul înaintat de Lambru Andrei, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Lambru Andrei, prin intermediul avocatului Kovali Vladimir, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc